

Nr 32

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67; given Stockholms slott den 11 februari 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framläggs förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67. Fondens inkomster beräknas till 259 614 000 kr. Utgifterna uppgår till 209 594 000 kr. och överskottet till 50 020 000 kr. För reparations- och underhållskostnader upptas 167 465 000 kr., varav för istandsättningsarbeten på byggnader under kasernbyggnaders delfond 66 252 000 (för 1965/66 50 875 000) kr., för istandsättningsarbeten under befästningars delfond 23 849 000 (för 1965/66 18 760 000) kr. samt för istandsättningsarbeten under försvarets forskningsanstalts delfond 700 000 (för 1965/66 720 000) kr.

Anslagen till ersättning till försvarets fastighetsfond föreslås till 165 108 000 kr. för kasernbyggnaders delfond, 78 621 000 kr. för befästningars delfond och 3 863 000 kr. för försvarets forskningsanstalts delfond. De föreslagna ersättningsanslagen överensstämmer med de i statsverkspropositionen preliminärt beräknade anslagen.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11 februari 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, *förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67* och anför.

I statsverkspropositionen (bil. 2 till Specifikation av inkomsterna på driftbudgeten) har framlagts ett beräknat förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67. I överensstämmelse med statförslaget har på driftbudgeten i förslaget till riksstat bland Inkomster av statens kapitalfonder upptagits totalbeloppet av de i statförslaget för kasernbyggnaders, befästningars resp. försvarets forskningsanstalts delfonder angivna överskotten.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (bil. 4 s. 129 och bil. 6 s. 241 och 242) föreslagit riksdagen att *dels* till Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 67 000 kr., *dels*, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för samma budgetår beräkna följande förslagsanslag, nämligen Ersättning till försvarets fastighetsfond: Kasernbyggnaders delfond 165 108 000 kr., Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond 78 621 000 kr. samt Ersättning till försvarets fastighetsfond: Försvarets forskningsanstalts delfond 3 863 000 kr.

Beredningen av denna fråga är numera avslutad och jag anhåller att få redogöra för den närmare.

Översikt av fastighetsfondens ställning m. m.

Försvarets fastighetsfond är en kapitalfond för redovisning av byggnader, anläggningar och mark som disponeras för militära ändamål. Fonden omfattar övnings- och skjutfält, kasern- och befästningsanläggningar, flygfält, förråd m. m. Försvarets fastighetsfond är fr. o. m. den 1 juli 1964 uppdelad på tre delfonder, nämligen kasernbyggnaders delfond, befästningars

delfond och försvarets forskningsanstalts delfond (jfr prop. 1964: 55 s. 19, SU 54, rskr 157).

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter liksom dess kapitalbehållning redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Fonden är konstruerad som en produktiv fond, vars överskott i princip är beräknat såsom en mot statens förräntningskrav svarande förräntning av det investerade nettokapitalet. Överskottet redovisas under särskild titel på riksstatens inkomstsida. Erforderligt inkomsttillskott erhålls — förutom av hyresinkomster för lokalupplåtelser till enskilda m. fl. inkomster — genom ersättningsanslag till vederbörande delfond för upplåtna lokaler.

Av riksrevisionsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1964/65 framgår att fondens ställning den 30 juni 1965 var följande (milj. kr.)

	Kasern- byggnaders delfond	Befästnings- delfond	Försvarets forsknings- anstalts delfond	Summa
<i>Tillgångar:</i>				
Markvärde.....	252,0	16,8	4,9	273,7
Byggnadsvärde.....	1 810,3	1 752,9	59,8	3 623,0
Fordringar hos andra fonder.....	44,3	17,0	0,8	62,1
Övriga fordringar.....	3,0	—	—	3,0
Summa tillgångar	2 109,6	1 786,7	65,5	3 961,8
<i>Skulder</i>				
Värdeminskningsskonto.....	1 314,3	1 696,8	34,1	3 045,2
Diverse medel.....	44,3	17,0	0,9	62,2
Summa skulder	1 358,6	1 713,8	35,0	3 107,4
Kapitalbehållning.....	751,0	72,9	30,5	854,4

I förhållande till fondens ställning den 1 juli 1964 innebär de redovisade siffrorna en ökning av mark- och byggnadsvärdena (brutto) med 251,3 milj. kr. Nettoökningen av fondens kapital under budgetåret uppgår till 59,3 milj. kr.

Den för budgetåret 1964/65 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 189,6 milj. kr. Inkomsterna beräknades till detta belopp samt utgifterna och överskottet till resp. 149,1 och 40,5 milj. kr. Utfallet av staten framgår av en i riksrevisionsverkets budgetredovisning för budgetåret 1964/65 (s. 126) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott — beräknat efter en räntesats av 5 % — uppgått till 39,8 milj. kr. som tillförts driftbudgeten.

Den för innevarande budgetår gällande staten för försvarets fastighetsfond är fastställd genom Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1965 (prop. 1965: 34, SU 41, rskr 150).

Med skrivelse den 8 november 1965 har fortifikationsförvaltningen, efter samråd med överbefälhavaren, avgett förslag till stat för försvarets fastig-
1* — *Bihang till riksdagens protokoll 1966. 1 saml. Nr 32*

hetsfond för budgetåret 1966/67. Riksrevisionsverket har den 10 december 1965 inkommit med utlåtande över förslaget.

Förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67

Staten för försvarets fastighetsfond skall enligt beslut av 1948 års riksdag ta upp följande titlar, nämligen på *i n k o m s t s i d a n* A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler, B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden, C. Inkomster av övnings- och skjutfält och D. Diverse inkomster samt på *u t g i f t s s i d a n* A. Reparations- och underhållskostnader m. m., B. Avsättning till värdeminskningsskonto och C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden ävensom *Ö v e r s k o t t a t t t i l l f ö r a s r i k s s t a t e n s d r i f t b u d g e t*. Inkomsterna resp. utgifterna under de angivna titlarna skall tas upp särskilt för de olika delfonderna.

Vid beräkningen av de olika posterna tar jag först upp fondens utgifter till behandling.

Det förslag till stat för försvarets fastighetsfond som framläggs i det följande torde såsom *bilaga* fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. Förslaget slutar på ett belopp av 259 614 000 kr., vilket innebär en ökning av omslutningssumman med 35 779 000 kr. Detta beror på en ökning av utgifterna och överskottet. Reparations- och underhållskostnaderna ökar sålunda med 27 894 000 kr. Avsättningen till värdeminskningsskontot förutses öka med 699 000 kr. och hyres- och arrendeutgifterna med 2 170 000 kr. Vad gäller överskottet har detta hittills beräknats efter en viss av Kungl. Maj:tt fastställd procentsats. För innevarande budgetår har denna fastställts till 5,25 %. För statens allmänna fastighetsfond beräknas överskottet däremot efter normalräntan för lån från statens utlåningsfonder. Denna ränta uppgår f. n. till 5,75 %. Även för försvarets fastighetsfond bör gälla denna normalränta. Överskottet har beräknats efter normalräntans procentsats och kan förutses öka med 5 016 000 kr. I fråga om inkomsterna utom ersättningsanslagen förutses en ökning med 430 000 kr. Slutligen betingar balansen i staten en uppräknning av ersättningsanslagen med sammanlagt 35 349 000 kr.

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Beträffande byggnader m. m. redovisade på *k a s e r n b y g g n a d e r s d e l f o n d* och *f ö r s v a r e t s f o r s k n i n g s a n s t a l t s d e l f o n d* beräknas medelsbehovet för reparation och underhåll, med i det följande angivna undantag, i enlighet med de principer som angetts i prop. 1945: 180.

I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för reparationer och underhåll till viss procent av den faktiska byggnadskostnaden för varje särskild fastighet, omräknad till 1935 års prisnivå. Byggnadsbeståndet delas därvid upp i tre grupper. Den första gruppen — äldre byggnader — omfattar byggnader, som färdigställts före den 1 juli 1938. Dessa byggnader redovisas i fastighetsfonden på grundval av särskild värdering. Den andra och den tredje gruppen — nyare byggnader — omfattar byggnader, som färdigställts efter nyssnämnda datum och som varit i bruk längre resp. kortare tid än nio år. Nyare byggnader redovisas med sitt anskaffningsvärde. Underhållsmedel beräknas första gången för andra budgetåret efter det budgetår, under vilket byggnaden färdigställts. För byggnader tillhörande första gruppen skall enligt beslut av 1961 års riksdag (jfr prop. 1961: 59 s. 17) fr. o. m. budgetåret 1962/63 tillämpas en grundunderhållskvot av 1,2 % vid 1935 års underhållskostnadsnivå. Underhållskvoten vid sagda prisnivå utgör i andra och tredje grupperna 0,8 resp. 0,4 %. Omräknade till 1965 års prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex (479) utgör underhållskvoterna i första gruppen 5,75 % samt i andra och tredje grupperna 3,83 resp. 1,92 %. — Utöver de procentuellt beräknade underhållsmedlen anvisas särskilda medel för arbeten av större omfattning (iståndsättningsarbeten).

Från den procentuella beräkningsmetoden undantas marinens hamnanläggningar i enlighet med vad som anförts i prop. 1948: 157. Underhållsmedel för dessa anläggningar skall fastställas efter uppskattning och medel anvisas på särskild delpost. Enligt samma proposition skall underhållet av övnings- och skjutfälten bestämmas efter uppskattning för varje särskilt budgetår och medel för ändamålet anvisas på särskild delpost.

För objekt redovisade på *b e f ä s t n i n g a r s d e l f o n d* utom flygfälten, för vilka särskilda regler gäller, skall beräkningen av underhållskostnaderna enligt nämnda prop. 1948: 157 ske i relation till anläggningsvärdet, varvid skall tillämpas en underhållskvot på anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Enligt riksdagens beslut i anledning av prop. 1951: 88 är underhållskvoten 0,6 % vid 1946 års prisnivå, vilken procentsats för varje år omräknas till gällande prisnivå med hjälp av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex. Underhållskvoten utgör för år 1965 1,771 %. För iståndsättning av objekt på befästningsfonden anvisas dessutom särskilda medel.

I enlighet med vad som anförts i prop. 1960: 1 (bil. 22) skall underhållskostnaderna för flygfälten beräknas i viss relation till anläggningsvärdet. För flygfälten med rullbanor och andra för flygverksamhetens bedrivande omedelbart avsedda anordningar skall därvid tillämpas en underhållskvot av 1,2 % av anläggningsvärdet den 1 juli 1946. Underhållskvoten omräknas till gällande prisnivå med hjälp av fortifikationsförvaltningens flygfältsindex. Underhållskvoten utgör för år 1965 2,625 %.

Vid beräkningen av de procentberäknade underhållskostnaderna för

nästa budgetår har fortifikationsförvaltningen utgått från de byggnadsvärden som fanns redovisade på delfonderna den 30 juni 1965.

Kasernbyggnaders delfond. Av följande sammanställning framgår de för budgetåret 1965/66 beräknade reparations- och underhållskostnaderna för kasernbyggnaders delfond samt motsvarande kostnader för budgetåret 1966/67 enligt fortifikationsförvaltningens förslag och enligt mitt förslag.

	Budgetåret 1965/66	Budgetåret 1966/67	
		Fortifikations- förvaltningen	Departements- chefen
a) Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m.	35 148 000	37 469 000	37 519 000
b) Löpande reparation och underhåll av hamnanläggningar m. m.	950 000	950 000	950 000
c) Underhåll och iståndsättning av övnings- och skjutfält m. m.	5 900 000	7 875 000	7 875 000
d) Övriga iståndsättningsarbeten	50 875 000	64 362 000	66 252 000
e) Skatter	300 000	200 000	200 000
f) Underhåll av enskilda vägar	272 000	315 000	315 000
Summa kr.	93 445 000 ¹	111 171 000	113 111 000

¹ Härav 14 720 000 kr. reserverat till Kungl. Maj:ts disposition.

Fortifikationsförvaltningen beräknar medelsbehovet under delposten **L ö p a n d e r e p a r a t i o n o c h u n d e r h å l l a v b y g g n a d e r m. m.** enligt följande.

Ämbetsverkets beräkning av den procentberäknade delen av delposten framgår av följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kr.	Indexkorrigerad underhållsprocent	Reparationsmedel, kr.
Äldre byggnader	346 602 442	5,75	19 929 640
Nyare byggnader över 9 år ...	393 360 695	3,83	15 065 714
Nyare byggnader under 9 år ..	55 912 607	1,92	1 073 522
		Summa kr.	36 068 876

F. n. finns uppskattningsvis 2 400 under beredskapstiden anskaffade baracker. Dessa är i allmänhet inte i så gott skick att de enligt fortifikationsförvaltningens mening bör värderas in i fastighetsfonden. På grund av lokalbrist erfordras de emellertid t. v. för förläggnings- och förrådsändamål m. m. För underhåll av barackerna under nästa budgetår beräknar

ämbetsverket 600 000 kr. eller 50 000 kr. mer än för innevarande budgetår (jfr prop. 1965: 34 s. 6).

För underhåll av vissa bostadsbyggnader på Järvafältet, som inte är invärderade i fastighetsfonden, beräknar fortifikationsförvaltningen för budgetåret 1966/67 100 000 kr. eller 10 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

På nyanskaffade och under anskaffning varande övningsområden såsom vid Revingehed (P 7), Skövde och Kråk (P 4), Prästtomta (I 4) m. fl. samt de nya övnings- och kasernområdena för I 1 och Ing 1 finns ett stort antal byggnader, som ännu inte kunnat invärderas i fastighetsfonden. En utredning pågår angående deras framtida användning. Många av byggnaderna beräknas emellertid komma att bli kvar och användas för militära ändamål. För oundgängligen nödvändigt yttre underhåll av dessa byggnader föreslår fortifikationsförvaltningen att 500 000 kr. beräknas.

Utöver sålunda beräknade underhållsbelopp beräknas liksom för innevarande budgetår 200 000 kr. för ersättningsanskaffning av brandmateriel och skumvätska, som förbrukas vid brandövningar inom flygvapnets räddningstjänst.

Fortifikationsförvaltningen beräknar således kostnaderna för löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. till (36 068 876 + 600 000 + 100 000 + 500 000 + 200 000) avrundat 37 469 000 kr.

I detta sammanhang torde få anmälas att fortifikationsförvaltningen i skrivelse den 14 maj 1965 lagt fram förslag till inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse under ämbetsverkets förvaltning. Förslaget har föranletts av att en kulturhistoriskt värdefull byggnad rivits, vilket uppmärksammats i riksdagen genom en motion. Utskottet (L³U 1963: 14) betonade därvid det angelägna i att en inventering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader utan större dröjsmål utfördes. Vad utskottet uttalat föranledde ingen erinran från riksdagen. Förslaget, som har gjorts upp i samråd med riksantikvarieämbetet, går i huvudsak ut på att sådana byggnader förs upp i en förteckning där varje byggnad kortfattat beskrivs och dess kulturhistoriska värde anges. Byggnaderna indelas därvid i tre kategorier. Den första kategorien upptar byggnader av mycket stort kulturhistoriskt värde, som bör bevaras åt framtiden utan större ingrepp, den andra byggnader av betydande kulturhistoriskt värde, som om möjligt bör bevaras åt framtiden, och den tredje slutligen byggnader, som äger kulturhistoriskt värde men som icke är av så stor betydelse att deras bevarande bör krävas. Kostnaderna för en sådan inventering beräknas till 50 000 kr. — Riksrevisionsverket har i yttrande över förslaget inte haft något att erinra mot detta.

För löpande reparation och underhåll av h a m n a n l ä g g n i n g a r m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår liksom för innevarande budgetår 950 000 kr.

Utgifterna för underhåll och istandsättning av ö v n i n g s- o c h s k j u t f ä l t m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen till 7 875 000 kr. eller ca

2 milj. kr. mer än för innevarande budgetår. Härav avses 3,8 milj. kr. för underhåll av övningsfält m. m. och 4 075 000 kr. för iståndsättningsarbeten för övnings- och skjutfält m. m. Av de begärda medlen för iståndsättningsarbeten avses 375 000 kr. för fortsatt anskaffning av vägmaskinell utrustning m. m., 1,2 milj. kr. för tredje etappen av avsedda arbeten på pansarövningsfältet vid Skövde, 1,3 milj. kr. för andra etappen av avsedda arbeten på pansarövningsfältet vid Revingehed och 1,2 milj. kr. för utförande av oundgängligen erforderliga arbeten med iståndsättning av vägbeståndet huvudsakligen inom arméns övriga övnings- och skjutfält m. m. samt andra iståndsättningsåtgärder. Av sistnämnda belopp om 1,2 milj. kr. bör, såvitt fortifikationsförvaltningen f. n. kan bedöma, 700 000 kr. anslås för väg på I 4:s utvidgade övningsfält vid Linköping, 200 000 kr. för andra etappen av vägar på Lv 5:s utvidgade skjutfält på Åstön, 200 000 kr. för väganläggningsarbeten på I 3:s övningsfält vid Örebro, I 14:s övningsfält vid Gävle, P 1:s skjutfält på Utö och A 9:s skjutfält vid Villingsberg samt 100 000 kr. för vissa dikningsarbeten m. m.

För övriga iståndsättningsarbeten beräknar fortifikationsförvaltningen medelsbehovet för nästa budgetår till 64 362 000 kr., vilket innebär en ökning med 13 487 000 kr. i förhållande till det belopp, som vid statberäkningen i prop. 1965: 34 beräknats för budgetåret 1965/66 för ifrågavarande ändamål. Den föreslagna ökningen är bl. a. avsedd att tillgodose behovet av kasernrenoveringar i enlighet med den långsiktplan som anmäldes i prop. 1965: 34 (s. 22). Ökningen beräknas sålunda kunna medge kasernrenoveringar för ca 26 milj. kr. under budgetåret 1966/67.

Ämbetsverket framhåller i detta sammanhang att möjligheterna att förverkliga det framlagda programmet är beroende av många ovissa faktorer, bl. a. arbetsmarknadsläget och möjligheterna att friställa de kaserner, som skall renoveras. Ombyggnadsprogrammet för nästa budgetår bör därför enligt fortifikationsförvaltningen inte låsas fast i detalj utan en viss flexibilitet bör eftersträvas. Med denna utgångspunkt har ämbetsverket inte angett kostnaden för varje kasernrenovering utan beräknat det totala medelsbehovet för kasernrenoveringar för varje försvarsgren.

Det av fortifikationsförvaltningen föreslagna beloppet om 64 362 000 kr. avses för i det följande angivna ändamål.

Gemensamma ändamål

	Kostnad	
1. Fasadenovering av militärstabsbyggnaden (etapp 2)	800 000	
2. Anordnande av stabslokaler för fo 52 i byggnad nr V vid I 2	500 000	
3. Anordnande av skollokaler för signalskyddsskolan i byggnad nr XV vid AUS	400 000	1 700 000
		<hr/>
		1 700 000

Armén

Objekt för utbildning

4. Iståndsättning av kulspruteskjutbana nr LXV vid I 12	270 000
5. Iståndsättning av skolskjutningsbana nr XLIV vid I 17	400 000
6. Iståndsättning av skolskjutningsbana nr XVII vid I 21	400 000

7. Iståndsättning av vissa utbildningsanordningar, där kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr. (flera förband).....	1 000 000	2 070 000
Objekt för personal		
8. Iståndsättning av bastu i byggnad nr VIII vid I 5.....	600 000	
9. Iståndsättning av bastu i byggnad nr X vid I 14.....	600 000	
10. Kasernrenoveringar (flera etabl.).....	21 800 000	23 000 000
Objekt för materiel		
11. Ombyggnad av byggnad nr XXXI till centralt ut- och avrustningsförråd för tygmateriel och centralt övningsmaterieförråd vid P 7 Y.....	1 000 000	
12. Ombyggnad av byggnad nr VIII till centralt ut- och avrustningsförråd för tygmateriel, centralt övningsmaterieförråd och centralt ut- och avrustningsförråd för intendenturmateriel vid S 2.....	850 000	
13. Iståndsättning av byggnader till krigsförråd, där kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr. (flera förband)	700 000	2 550 000
		<u>27 620 000</u>

Marinen

Objekt för personal		
14. Ombyggnad av marketenterilokaler i byggnad nr OF 31 vid KA 1	300 000	
15. Renovering av sjukhus, byggnad nr OF 38, vid KA 1 (delkostnad).....	500 000	
16. Iståndsättning av underofficersmäss. byggnad nr OF 112, vid KA 1.....	300 000	
17. Renovering av matinrättning, byggnad nr III: h: 18 vid KA 3..	500 000	
18. Iståndsättning av matinrättning, byggnad nr 606, vid marin-kommando Syd (delkostnad).....	1 200 000	
19. Kasernrenoveringar (flera etabl.).....	2 200 000	5 000 000
		<u>5 000 000</u>

Flygvapnet

Objekt för personal		
20. Ombyggnad av underofficersmäss, byggnad nr 62, vid F 4.....	350 000	
21. Ombyggnad av underofficersmäss, byggnad nr 1, vid F 6.....	300 000	
22. Ombyggnad av underbefälsmäss, byggnad nr 63, samt inredning av manskapsmäss i byggnad nr 65, vid F 11.....	450 000	
23. Ombyggnad av underbefälsmäss, byggnad nr 63, vid F 16.....	350 000	
24. Kasernrenoveringar (flera etabl.).....	2 000 000	3 450 000
Objekt för materiel		
25. Ombyggnad av flygverkstad, byggnad nr 111, vid F 1.....		750 000
		<u>4 200 000</u>

Övriga ändamål

26. Merkostnader för av Kungl. Maj:t tidigare beslutade objekt....	1 500 000	
27. Mindre iståndsättningsarbeten, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr.....	11 342 000	
28. Förnyelse av vissa tekniska installationer för att upprätthålla den värme-, ventilations- och kyltekniska driften.....	5 500 000	
29. Spänningsomläggning och förstärkning av elnäten jämte utbyte av kristidsmateriel.....	3 000 000	
30. Underhåll av vissa vägar och planer samt iståndsättning av vattenlednings- och avloppsnät.....	4 000 000	
31. Åtgärder för att stärka inbrottskyddet vid krigsmaktens vapenförråd, där kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr.....	500 000	25 842 000
		<u>64 362 000</u>
	Summa kr.	

Beträffande motiveringarna för de olika förslagen kan av handlingarna inhämtas följande.

1. Fasadrenovering av militärstabsbyggnaden pågår och utförs i två etapper. För utförande av första etappen har Kungl. Maj:t genom beslut den 20 november 1964 bemyndigat fortifikationsförvaltningen att ta i anspråk 800 000 kr. av den i staten under anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. upptagna delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. Denna etapp är nu i huvudsak avslutad. Den andra etappen, omfattande gårds- och gavelfasader mot Östermalmsgatan jämte omläggning av anslutande takytor, bör enligt fortifikationsförvaltningen utföras sommaren 1966. Kostnaderna för denna etapp har beräknats till 800 000 kr. Förvaltningen har bedömt att utrymme för kostnader av denna storleksordning under två efter varandra följande budgetår inte kan beredas inom ramen för delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. Med anledning härav har kostnaderna för etapp 2 tagits upp under delposten Övriga iståndsättningsarbeten.

2. Byggnad nr V vid I 2 är avsedd för staben vid fo 52. Denna stab disponerar för närvarande byggnad nr VI, som enligt gällande generalplan är avsedd för I 2. Byggnad nr V, som uppfördes år 1913, innehåller bottenvåning och två våningsplan. Den används nu till bostäder för underofficerare och måste sättas i stånd innan den kan tas i anspråk som stabslokaler för fo 52. Utöver byggnadsarbetena erfordras att befintliga el- och vvs-installationer läggs om. Stabslokalerna avses till en början komma att utnyttjas för att tillgodose lokalbehovet för Bergslagens militärområdesstab. Totalkostnaden för arbetena uppskattas preliminärt till 500 000 kr.

3. Ytterligare utbildningslokaler för signalskyddsskolan avses anordnas i den oinredda delen av vinden i en f. d. stallbyggnad (nr XV) vid arméns underofficersskola. Uppdrag att projektera byggnadsföretaget har lämnats den 20 augusti 1965.

4. Kulspruteskjutbanan vid I 12, som är byggd år 1942, är inte tillfredsställande från säkerhetssynpunkt. En genomgripande ombyggnad måste därför ske. Betonggjutningen i kulfångsskärm och blinderingsmur har inte tillräcklig motståndskraft. Banan ligger dessutom i nära anslutning till en annan skjutbana, men förskjuten i längdled i förhållande till denna. Av säkerhetsskäl kan skjutning inte ske samtidigt på de båda banorna. Hela banan måste därför flyttas fram i jämnhöjd med sidobanan. Framflyttningen av banan innebär att blinderingen med rikoschettskydd måste gjutas om och tavelställen bytas ut. Dessutom erfordras iståndsättning av förvaringslokalerna för målmateriel samt framdragning av elkraft.

5. Skolskjutningsbanan vid I 17 är av äldre typ och huvudsakligen byggd för gevärsskjutning med dess relativt begränsade säkerhetskrav. Banan har från skjutbaneteknisk synpunkt fått en olämplig utformning, vilket med nuvarande moderna eldhandvapen innebär en väsentlig ökning av riskerna för verksamheten vid sidan om och bortom banans kulfång. Banan saknar dessutom moderna utbildningsanordningar för skjutning. För att höja banans säkerhet och kapacitet samt för att möjliggöra dess effektiva utnyttjande erfordras en genomgripande iståndsättning med bl. a. sänkning av blindering och komplettering av sidobländen, ny skyddsmur och maskinrum för vändmålsanordning, ny målmaterielbod samt framdragning av elkraft.

6. Skolskjutningsbanan vid I 21 är av äldre typ. Den är främst avsedd

för skjutning med gevär och saknar helt både moderna målanordningar och elkraft. På grund av bl. a. otillfredsställande dränering har blinderingen sjunkit varigenom sprickbildning, som snabbt tilltar, uppstått i betongen. Säkerheten för omgivande övningsterräng är vidare otillfredsställande. En genomgripande iståndsättning erfordras för att öka säkerheten och höja banans kapacitet. På grund av dess bredd bör den även uppdelas i två banor med skyddsmurar på varje banhalva samt förses med eldriven vändmålsanordning, maskinlokal och materielbod. Elkraft bör dras fram och signalanordningarna sättas i stånd. Dräneringssystemet bör läggas om, blinderingsvallen gjutas om och rikoschetskyddet byggas ut längs blinderingskrönet.

7. Denna post är avsedd för iståndsättning av utbildningsanordningar samt för utförande av utbildningsanordningar som inte har investeringskaraktär. Kostnaden för varje objekt för sig beräknas inte överstiga 200 000 kr. Förvaltningen räknar med ett oförändrat belopp, 1 milj. kr., för här ifrågakarande arbeten.

8. Bad- och tvättinrättningen vid I 5 är i behov av en genomgripande renovering. De sanitära anläggningarna är starkt nedslitna och otidsenliga. Även vissa ändringar i plandispositionen är nödvändiga för att göra det möjligt att effektivt och rationellt utnyttja byggnaden. Vidare måste värme-, vatten-, avlopps- och elektriska installationer läggas om i hela byggnaden.

9. Bastubyggnaden vid I 14 är i behov av en genomgripande renovering. Byggnaden inrymmer i bottenvåningen bastuanläggning samt lokaler för tvätterier, som numera avvecklats. Övervåningen disponeras som förråd för intendenturavdelningen. Samtliga lokaler är starkt nedslitna. Det gamla ångvärmesystemet bör byggas ut liksom de elektriska och sanitära installationerna. Dessutom är bastuanläggningen otillräcklig och högst otidsenlig. En omdisponering av bottenvåningen med bl. a. utökning av bastuanläggningen är därför synnerligen angelägen. Övervåningen bör samtidigt disponeras om till lokaler för fritidsverksamhet (hobbylokaler). Sådana lokaler saknas f. n. helt vid regementet.

10. Kasernrenoveringar pågår f. n. vid nio förband, nämligen vid I 3, I 11, I 12, I 14, I 15, I 20, P 4, A 4 och A 8. Dessa renoveringar beräknas vara avslutade före innevarande budgetårs utgång. Med hänsyn till projekteringsläget beräknas vidare under budgetåret kunna påbörjas kasernrenoveringar vid ytterligare åtta förband, nämligen vid I 3, I 4, I 12, I 19, I 21, P 4, P 10 och A 6. Medel för vissa av dessa objekt beräknas komma att erfordras även under budgetåret 1966/67. Projektering av kasernrenoveringar vid 17 förband m. m. pågår eller beräknas kunna påbörjas i sådan tid att renoveringarna kan sättas i gång under nästa budgetår. Dessa förband är I 2, I 4, I 5, I 11, I 12, I 14, I 19, I 20, I 21, K 3, P 7 Y, P 10, P 18, A 4, A 8 och S 3 samt krigsskolan, Karlberg.

Förvaltningen avser även att installera varmvatten i tvättrum m. m. i de kaserner som byggts efter år 1940 eller satts i stånd på senare tid. En inventering av behovet av varmvattensinstallationer avses påbörjas snarast möjligt. Möjligheterna att genomföra installationerna är beroende av projekteringskapaciteten samt av de värmetekniska förutsättningarna, dvs. kapaciteten hos värmecentraler och förbindelseledningar.

Det stora behovet av kasernrenoveringar vid arméns förband medför att utrymmet för övriga angelägna iståndsättningsarbeten blir litet. I den mån kasernrenoveringarna inte kan påbörjas i planlagd takt föreslås att vissa andra projekt skall komma till utförande. Dessa gäller iståndsättning av

sjukhus vid I 4 och av matinrättning vid I 14 samt anordnande av vissa förrådslokaler vid A 6 och A 8. De sammanlagda kostnaderna för dessa fyra objekt uppskattas till drygt 2 milj. kr.

11. Behovet av ombyggnad av byggnad nr XXXI vid P 7 Y till förråd har tidigare anmälts i prop. 1963: 44 (s. 9). Kostnaden angavs därvid till 350 000 kr. Fortifikationsförvaltningen har i samråd med statskontoret ytterligare utrett frågan om ombyggnaden. Kostnaderna för erforderliga ombyggnadsarbeten uppskattas numera till 1 milj. kr., vilket belopp erfordras för nästa budgetår.

12. Vid S 2 är förrådsfunktionerna för tyg- och intendenturmateriel-tjänsten för närvarande inrymda i otidsenliga lokaler inom 17 olika byggnader, vilket försvårar förrådsverksamheten. Efter samråd med bl. a. statskontoret har det befunnits att en förrådsbyggnad, byggnad nr VIII, lämpar sig för ombyggnad till centralt ut- och avrustningsförråd för tyg- och intendenturmateriel samt centralt övningsmaterieförråd. Härigenom blir förrådstjänsten koncentrerad vilket möjliggör ett sammanhållande och bättre utnyttjande av förrådspersonalen med beräknat mindre personalbehov som följd. Dessutom kan vissa byggnader friställas och utnyttjas för annat ändamål. Kostnaderna har beräknats till 850 000 kr.

13. Denna post är avsedd för iståndsättning och omdisponering av försvaret tillhöriga byggnader för att göra det möjligt att sprida ut krigsförråden. Plan för dessa arbetsobjekt görs upp av chefen för armén. Varje objekt beräknas kosta mindre än 200 000 kr.

14. Marketenteriet vid KA 1, som är byggt år 1940, behöver renoveras och moderniseras. Ombyggnaden bör bl. a. omfatta anordnande av diskrum, beredningsrum och personalrum, utökning av serveringslokalerna samt anskaffning av ny serveringsdisk.

15. Behovet av renovering av sjukhuset vid KA 1 har tidigare anmälts i prop. 1964: 55 (s. 10). Kostnaden angavs därvid till 1,2 milj. kr. Efter mera noggrann kostnadsberäkning anges kostnaden nu till 1,5 milj. kr. Förvaltningen föreslår att 1 milj. kr. får disponeras av redan anvisade medel och att återstoden av medelsbehovet, 500 000 kr., får tillgodoses genom medelsanvisning för nästa budgetår.

16. Nuvarande underofficersmässen vid KA 1 uppfördes år 1940. Lokalerna har genom hög besöksfrekvens hårt förslitits. För att förbättra förhållandena behöver byggnaden sättas i stånd och en partiell ombyggnad genomföras, omfattande bl. a. anordnande av personalrum. Därjämte behöver vvs- och elinstallationerna kompletteras.

17. Matinrättningen vid KA 3 uppfördes under åren 1938—39. Förutom lokaler för matinrättningens behov finns i byggnaden tre bostadslägenheter, proviantförråd, diverse förrådsutrymmen m. m. Nuvarande planlösning försvårar införandet av en rationell förrådshållning och lämpliga arbetsmetoder genom att vissa funktioner är uppdelade på två särskilda plan utan lämplig förbindelse med varandra. Maskinläggningen är nedsliten och otidsenlig. Frysutrymmen och kylda utrymmen för avfall saknas. Förrådsutrymmena för matinrättningen är olämpligt placerade och inredda. Förrådsutrymmena för livsmedel är f. n. spridda på fem byggnader inom kasernområdet. Lämpligt utrymme för mottagning och utlämning av livsmedel saknas. Två av förrådsbyggnaderna är olämpliga för förvaring av livsmedel och upptagna i rivningsplan. För att matinrättningen skall kunna utnyttjas rationellt bör viss invändig ombyggnad komma till stånd. Därjämte behöver vvs- och elinstallationerna kompletteras.

18. Behovet av renovering av matinrättningen vid marinkommando Syd

har tidigare anmälts i prop. 1964: 55 (s. 10). Kostnaden angavs därvid till 1,4 milj. kr. Fortifikationsförvaltningen har nu ytterligare utrett frågan och tar ånyo upp medelsbehovet för objektet i förslaget till stat för nästa budgetår. Byggnaden inrymmer i bottenvåningen i huvudsak kök, vissa ekonomiutrymmen, personalrum och några bostadsrum samt lokaler för en nedlagd ångcentral. Övre våningen upptas till största delen av en större och tre mindre matsalar samt diskrum jämte en del andra smärre utrymmen. Vindsvåningen är delvis inredd med hobbylokaler och några mindre förrådsutrymmen. Mattransporterna (även matavfallet) mellan köket i bottenvåningen och matsalarna i övre våningen sker med en hiss, som är uttjänt. Ekonomiutrymmena, med bl. a. kylrum, saknar tidsenlig inredning och har vid flera tillfällen varit föremål för anmärkningar vid hygieninspektioner. En genomgripande upprustning bör snarast komma till stånd. I samband därmed är det lämpligt att flytta över marketenterirörelsen till matinrättningsbyggnaden. Marketenteriet, som f. n. är inrymt i byggnad nr 605, har otillräckliga utrymmen och måste flyttas från denna byggnad i samband med planerad ombyggnad för förläggningsändamål. Samma förhållande föreligger även beträffande vissa fritidslokaler, som föreslås bli samlade till matinrättnings vindsvåning. Kostnaderna för iständsättning av matinrättningsbyggnaden uppskattas numera till 2,5 milj. kr., varav 1,2 milj. kr. erfordras för nästa budgetår och återstoden för budgetåret 1967/68.

19. Genom beslut den 29 juni 1964 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att för investeringsreserven projektera helrenovering av byggnaderna nr 604—605 (kasern Sparre) vid marinkommando Syd till en beräknad kostnad av 5 milj. kr. Behovet av renoveringen har tidigare anmälts i prop. 1965: 34 (s. 14). Kostnaden för påbörjande av renoveringsarbetena angavs därvid till 1,8 milj. kr. Fortifikationsförvaltningen anmäler nu att projekteringen, som är komplicerad, pågår och att arbetet beräknas kunna sättas igång under nästa budgetår. Kostnaderna förutsätts bestridas med medel under denna delpost. I övrigt föreslås delposten disponeras för att bestrida kostnaderna för installation av varmvatten enligt samma principer som angetts för armén.

20—23. I prop. 1965: 34 (s. 9) har tidigare angetts medelsbehovet för ombyggnad av underofficersmäss vid F 4 och vid F 6 till 300 000 kr. resp. 250 000 kr. samt för ombyggnad av underbefälsmäss m. m. vid F 11 och vid F 16 till 350 000 kr. resp. 300 000 kr. Den kostnadsökning som nu anges är huvudsakligen betingad av indexmässiga prisstegringar. Medel för ombyggnadsarbetena erfordras nästa budgetår.

24. Med anledning av vad departementschefen i prop. 1965: 34 (s. 22) uttalat vid framläggandet av förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1965/66 beräknar fortifikationsförvaltningen under denna punkt medel för helrenovering av byggnad nr 21 vid F 6. I övrigt föreslås att här avsedda medel även skall utnyttjas för installation av varmvatten enligt samma principer som angetts för armén.

25. Behovet av ombyggnad av flygverkstad vid F 1 har tidigare anmälts i prop. 1965: 34 (s. 9). Fortifikationsförvaltningen har nu ytterligare utrett frågan och tar ånyo upp medelsbehovet för objektet för nästa budgetår. Den 17 dec. 1965 har ämbetsverket fått Kungl. Maj:ts uppdrag att projektera ombyggnadsarbetet. Kostnaderna uppskattas numera till 750 000 kr.

26. Beloppet är avsett att täcka de merkostnader som på grund av prisstegringar väntas uppkomma för objekt för vilka Kungl. Maj:t tidigare anvisat medel.

27. Posten för mindre iståndsättningsarbeten, som för innevarande år är upptagen med ett belopp av 8 755 000 kr., bör för nästa budgetår räknas upp med 2 587 000 kr. Skälet härför är det ökade behovet av medel för objekt hänförliga till mindre iståndsättningsarbeten till en kostnad av högst 200 000 kr. Särskilt framträdande är behovet av sådana arbeten inom lokaler i Stockholm, som disponeras av staber, centrala förvaltningsmyndigheter och skolor. Beslutade organisationsförändringar och personalförstärkningar, vars omfattning inte kan förutses vid uppgörandet av förslaget till stat, medför krav på omDispositionering av till förfogande stående lokaler, uppdelning av större rum i mindre enheter, ändring av värme- och ventilationssystem samt elektriska installationer m. m. Kostnaderna för sådana objekt är var för sig inte stora men sammantagna uppgår de årligen till betydande belopp. För att beslutade personalförstärkningar skall få avsedd effekt inom rimlig tid måste medel för här nämnda ändrings- och inredningsarbeten stå till förfogande. Vidare beräknas medelsbehovet för flygvapnet bli avsevärt högre än under innevarande budgetår bl. a. för att möjliggöra utbyte av hangarportar vid ett flertal förband.

28. För att upprätthålla den värme-, ventilations- och kyltekniska driften vid försvarets anläggningar erfordras att vissa tekniska installationer och anläggningar periodiskt förnyas. Exempel härpå är pannbyten i värmecentraler och omläggning av utvändiga värmekulvertar. Förvaltningen räknar med ett oförändrat medelsbehov av 5,5 milj. kr. för här ifrågakvarande arbeten.

29. De ständigt ökande kraven på elkraft till verkstäder, hangarer, garage, maturrättningar, panncentraler m. fl. byggnader för uppvärmning samt för förbättrad belysning medför krav på spänningsomläggning och förstärkning av elnäten. Försvarets motorisering påskyndar utvecklingen. Införandet av nya fordons- och flygplanstyper, robotenheter m. m. medför regelmässigt följdverkningar beträffande elförsörjningen. Med hänsyn till det ökade behovet av elkraft räknar förvaltningen med att medelsbehovet för arbeten av här angivet slag kommer att öka med 500 000 kr. till 3 milj. kr.

30. Vägar och planer, utförda före 1935, är inte invärderade i försvarets fastighetsfond. Anläggningsvärdet för dessa har beräknats till omkring 53 milj. kr. i 1935 års prisläge. Procentberäknade underhållsmedel utgår således inte för dessa vägar m. m. Huvuddelen av de gamla vägarna är inte byggda för den tunga trafik av stridsvagnar, andra bandfordon, tunga last- och tankbilar m. m., som numera trafikerar dem. Väggropparna är för klena, körbanorna är för smala och de saknar i allmänhet permanent beläggning. Det framstår som en nödvändighet att förstärka, hårdgöra och permanentbelägga de mest trafikerade stråken, bland annat för att skona fordonen. Den starkt ökade motoriseringen inom försvaret ställer även alltmer ökade krav på en bättre vinterväghållning än tidigare. För en rationellare väghållning erfordras dyra specialmaskiner och specialutbildade motorförare. I vissa fall erfordras maskinsopning av uppställningsplatser för att den känsliga instrumenteringen i fordonen inte skall skadas. — Försvarets vattenlednings- och avloppsnät måste anpassas till nutida krav bl. a. i samband med att kommunerna bygger ut sina nät. Sålunda framtvings vid det ena kasernetablissemnet efter det andra separata avloppsnät för dagvatten, varvid kommunerna stöder sig på lagen den 3 juni 1955 om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. I den mån sådana separata ledningsnät finns och måste ersättas eller kompletteras, avses kostnaderna härför bestridas med anlitande av iståndsättningsmedel. — Vid de etablissemnet, som tillkom un-

der åren 1940—1945, utfördes avloppsledningar av E-cement. Vissa ledningar är nu i stort behov av omläggning. Dessa arbeten drar förhållandevis stora kostnader. — Förvaltningen räknar med ett oförändrat belopp, 4 milj. kr., för här ifrågasvarande arbeten.

31. Inbrott och tillgrepp av vapen och ammunition ur försvarets förråd har under senare år blivit allt vanligare händelser. För att eliminera de brister ifråga om inbrottsskyddet, som kan ha underlättat inbrotten, har Kungl. Maj:tt genom beslut den 4 juni 1964 för budgetåret 1964/65 ställt 1 260 000 kr. och för innevarande budgetår 500 000 kr. till förvaltningens förfogande för förbättring av inbrottsskyddet vid krigsmaktens vapenförråd. Förvaltningen beräknar för nästa budgetår ett behov av 500 000 kr. för fortsatt utbyggnad och åtgärder av ifrågasvarande slag vid byggnader redovisade i kasernbyggnaders delfond.

För s k a t t e r beräknar ämbetsverket ett medelsbehov av 200 000 kr. eller 100 000 kr. mindre än för innevarande budgetår.

För u n d e r h å l l a v e n s k i l d a v ä g a r föreslår fortifikationsförvaltningen ett belopp av 315 000 kr. eller 43 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

Befästningars delfond. Av följande sammanställning framgår dels de för innevarande budgetår beräknade kostnaderna för reparationer och underhåll m. m. av befästningar och dels fortifikationsförvaltningens och mitt förslag för nästa budgetår.

	Budgetåret 1965/66	Budgetåret 1966/67	
		Fortifikations- förvaltningen	Departementschefen
a) Löpande reparation och underhåll av befästningar m. m.	18 615 000	20 950 000	20 950 000
b) Iståndsättningsarbeten m. m.	18 760 000	22 140 000	23 849 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m. .	50 000	50 000	50 000
d) Skatter.....	50 000	50 000	50 000
e) Underhåll av enskilda vägar.....	300 000	400 000	400 000
f) Underhåll av flygfält m. m.	7 154 000	7 800 000	7 800 000
Summa kr.	44 929 000 ¹	51 390 000	53 099 000

¹ Härav 10 450 000 kr. reserverat till Kungl. Maj:ts disposition.

Kostnader för l ö p a n d e r e p a r a t i o n o c h u n d e r h å l l a v b e f ä s t n i n g a r m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen enligt i det föregående angivna grunder till $(1,771 \% \times 1\,182\,482\,426)$ avrundat 20 950 000 kr.

För i s t å n d s ä t t n i n g s a r b e t e n m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår 22 140 000 kr. eller 3 380 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Det föreslagna beloppet avses för följande objekt.

<i>Objekt för gemensamma ändamål</i>	Kostnad
1. Gemensam uppehållsplats.....	170 000
2. Gemensam uppehållsplats.....	700 000
3. Gemensam uppehållsplats.....	500 000
4. Gemensam uppehållsplats.....	1 500 000
5. Gemensam uppehållsplats.....	1 000 000
6. Drivmedelsanläggningar.....	3 000 000
7. Truppbefästningar.....	800 000
8. Övriga objekt, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr.....	1 500 000
9. Åtgärder för stärkande av inbrottskyddet i vapenförråd.....	150 000
<i>Objekt för armén</i>	
10. Lokalförsvarsbatterier m. m.....	600 000
<i>Objekt för marinen</i>	
11. Kustartillerianläggningar m. m.....	7 520 000
<i>Objekt för flygvapnet</i>	
12. Berghangarer m. m.....	4 700 000
	Summa kr. 22 140 000

Beträffande de olika objekten inhämtas följande ur handlingarna i ärendet.

1. För renovering av uppehållsplatsen har t. o. m. innevarande budgetår anvisats sammanlagt 4 330 000 kr. Den 19 mars 1965 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att renovera uppehållsplatsen. Totalkostnaden beräknas numera till 4,5 milj. kr.

2. För renovering av uppehållsplatsen har t. o. m. innevarande budgetår anvisats 2,2 milj. kr. Totalkostnaden beräknas till ca 2,9 milj. kr. Den 20 november 1964 har fortifikationsförvaltningen fått i uppdrag att projektera byggnadsföretaget.

3. För renovering av uppehållsplatsen har t. o. m. innevarande budgetår anvisats 2,3 milj. kr. Totalkostnaden beräknas till ca 3,5 milj. kr. Med skrivelse den 30 september 1965 har fortifikationsförvaltningen överlämnat bygghandlingar rörande anläggningen och hemställt om medel för utförande av arbetet.

4. För renovering av uppehållsplatsen uppskattas totalkostnaden till 5 milj. kr. För påbörjande av arbetet, vilket beräknas kunna ske under år 1966, behövs 1,5 milj. kr. under nästa budgetår. Den 30 juni 1965 uppdrog Kungl. Maj:t åt fortifikationsförvaltningen att projektera istandsättningsarbetet.

5. För renovering av uppehållsplatsen uppskattas totalkostnaden till ca 3 milj. kr. För påbörjande av istandsättningsarbetet beräknas 1 milj. kr. komma att behövas under nästa budgetår. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 27 januari 1966 har fortifikationsförvaltningen fått i uppdrag att projektera byggnadsföretaget.

6. För utförande av vissa åtgärder för förbättring av säkerheten och driften vid vissa äldre drivmedelsförråd samt för utförande av fortifikatoriska skyddsanordningar i dessa erfordras för nästa budgetår 3 milj. kr.

7. För modernisering av skyddsrum och kanonvärn erfordras för nästa budgetår 800 000 kr.

10. För istandsättning av lokalförsvarsbatterier och vissa förråd m. m. erfordras 600 000 kr. för nästa budgetår.

11. För modernisering av fem kustartilleribatterier erfordras ca 2,5 milj. kr. Vidare erfordras 1 milj. kr. för fortsatt istandsättning av matsal och kök i Kungsholmsfort, 2 milj. kr. för istandsättning av vissa förråd samt 2 milj. kr. för istandsättning av vissa smärre objekt.

12. För utförande av vissa säkerhetshöjande åtgärder i berghangarer m. m. erfordras för nästa budgetår 4,7 milj. kr. Återstående medelsbehov beräknas till 4,1 milj. kr.

Närmare upplysningar om innebörden av de olika förslagen torde få lämnas direkt till riksdagens vederbörande utskott.

För underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår oförändrat belopp, 50 000 kr.

För skatter föreslår förvaltningen att oförändrat 50 000 kr. beräknas.

För underhåll av enskilda vägar beräknar ämbetsverket medelsbehovet till 400 000 kr. eller 100 000 kr. mer än för innevarande budgetår.

För underhåll av flygfält m. m. beräknas medelsbehovet till 7,8 milj. kr. Utgångspunkten vid beräkningen av detta behov är det per den 30 juni 1965 bokförda anläggningsvärdet för flygfält med tillhörande banor och plattor m. m. Efter avdrag av värdet för objekt, vilka f. n. inte används och inte heller underhålls men likväl skall kvarstå i fonden (jfr prop. 1960: 1 bil. 22 s. 15), uppgick nämnda anläggningsvärde till 265 101 471 kr. enligt 1946 års byggnadskostnadsnivå. Underhållskostnaderna för flygfält m. m. anges i enlighet härmed och med tillämpning av förut angivna beräkningsgrunder till $(265\,101\,471 \times 2,625\%)$ 6 958 914 kr. Tillkomsten av tekniskt komplicerad flygfältsmateriel, för vars underhåll medelsbehovet under de senaste åren ökat (jfr prop. 1965: 34 s. 24), medför emellertid att posten bör räknas upp med 850 000 kr. Medelsbehovet beräknas därför till $(6\,958\,914 + 850\,000)$ avrundat 7,8 milj. kr.

	Budgetåret 1965/66	Budgetåret 1966/67	
		Fortifikations- förvaltningen	Departementschefen
a) Löpande reparation och underh. av byggnader m. m.	475 000	553 000	553 000
b) Istandsättningsarb. m. m. . .	720 000	700 000	700 000
c) Underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter.	2 000	2 000	2 000
Summa kr.	1 197 000	1 255 000	1 255 000

Försvarets forskningsanstalts delfond. Av en sammanställning (intagen på s. 17) framgår dels de för innevarande budgetår beräknade reparations- och underhållskostnaderna m. m. för försvarets forskningsanstalts delfond, dels fortifikationsförvaltningens och mitt förslag för nästa budgetår.

Fortifikationsförvaltningen beräknar medelsbehovet under delposten **L ö p a n d e r e p a r a t i o n o c h u n d e r h å l l a v b y g g n a d e r** m. m. enligt följande. Ämbetsverkets beräkning av den procentberäknade delen av delposten framgår av följande sammanställning.

	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kr.	Indexkorrigerad underhållsprocent	Reparationsmedel, kr.
Äldre byggnader	3 385 550	5,75	194 669
Nyare byggnader över 9 år . . .	3 914 831	3,83	149 938
Nyare byggnader under 9 år . .	10 847 050	1,92	208 263
	Summa avrundat kr.		553 000

För i s t å n d s ä t t n i n g s a r b e t e n m. m. beräknar fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår 700 000 kr. Härav avses 300 000 kr. för ombyggnad och inredning av vinden i den sydvästra flygeln inom byggnad nr III i kvarteret Garnisonen i Stockholm, 110 000 kr. för utförande av vissa rationaliseringsåtgärder m. m. samt 290 000 kr. för vissa mindre iståndsättningsarbeten, för vilka kostnaderna i varje särskilt fall inte beräknas överstiga 200 000 kr.

För u n d e r h å l l a v j o r d b r u k s - o c h s k o g s f a s t i g h e t e r föreslås slutligen att ett oförändrat belopp av 2 000 kr. beräknas.

Departementschefen

På fastighetsfondens stat har för innevarande budgetår anvisats sammanlagt 139 571 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten. Härav belöper sammanlagt 70 355 000 kr. på iståndsättningsarbeten, varav 50 875 000 kr. under kasernbyggnaders delfond, 18 760 000 kr. under befästningars delfond och 720 000 kr. under försvarets forskningsanstalts delfond.

För nästa budgetår har fortifikationsförvaltningen begärt sammanlagt 163 816 000 kr. till reparations- och underhållsarbeten, vilket innebär en ökning med 24 245 000 kr. Av ökningen hänför sig 16 847 000 kr. till iståndsättningar.

Liksom för innevarande budgetår ämnar jag föreslå Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter för budgetåret 1966/67 att sådana arbeten som beräknas kosta mer än 200 000 kr. och som myndigheterna ämnar bekosta med medel för det löpande fastighetsunderhållet skall underställas Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Samma begränsning bör — med vissa undantag — gälla iståndsättningsarbeten om medel beräknats kollektivt.

Vad gäller k a s e r n b y g g n a d e r s d e l f o n d beräknar jag under delposten Löpande reparation och underhåll av byggnader m. m. medel,

50 000 kr., för den inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som fortifikationsförvaltningen föreslagit. Mot fortifikationsförvaltningens beräkning av delposten i övrigt bar jag ingenting att erinra.

I fråga om delposten Övriga iståndsättningsarbeten vill jag erinra om den långtidsplan för iståndsättningsarbeten på kaserner, som anmälades i prop. 1965: 34 (s. 22). Enligt denna plan beräknades de totala kostnaderna för de åtgärder, som erfordrades för att uppfylla de av Kungl. Maj:t år 1942 fastställda normerna för utrymmesstandard för förläggning av värnpliktiga, till ca 440 milj. kr. Härav hänförde sig ca 190 milj. kr. till nybyggnadsbehov och återstoden, ca 250 milj. kr., till iståndsättningsarbeten. Jag förklarade att medlen för iståndsättningsarbeten på kaserner fr. o. m. budgetåret 1965/66 borde räknas upp kraftigt för att möjliggöra att iståndsättningsarbetena skulle kunna utföras inom rimlig tid. Jag räknade därvid med att iståndsättningsarbeten för minst 25 milj. kr. borde kunna påbörjas såväl under budgetåret 1965/66 som under budgetåret 1966/67. Med en årlig medelsanvisning av denna storlek beräknades det angivna behovet av kasernrenoveringar vara tillgodosett inom en tioårsperiod. Riksdagen hade ingenting att invända mot denna plan (SU 1964: 41, rskr 150).

Fortifikationsförvaltningen föreslår att tillhopa 26 milj. kr. anvisas för kasernrenoveringar för nästa budgetår. Av detta belopp föreslås huvudparten eller 21,8 milj. kr. avse armén, 2,2 milj. kr. marinen och 2 milj. kr. flygvapnet. Av det för kasernrenoveringar vid armén avsedda beloppet om 21,8 milj. kr. erfordras ca 11 milj. kr. nästa budgetår för att avsluta åtta renoveringsobjekt, som påbörjats eller avses påbörjas innevarande budgetår. För påbörjande av nya objekt återstår då 10,8 milj. kr. Ämbetsverket framhåller i detta sammanhang att möjligheterna att förverkliga det framlagda programmet är beroende av många ovissa faktorer, bl. a. arbetsmarknadsläget och möjligheterna att friställa de kaserner som skall renoveras. Ombyggnadsprogrammet för nästa budgetår bör därför enligt fortifikationsförvaltningen inte läsas fast i detalj utan en viss flexibilitet bör eftersträvas. Med hänsyn till projekteringsläget kan kasernrenoveringar beräknas komma att påbörjas under nästa budgetår vid följande förband, nämligen I 2, I 4, I 5, I 11, I 12, I 14, I 19, I 20, I 21, K 3, P 7 Y, P 10, P 18, A 4, A 8 och S 3 samt vid krigsskolan, Karlberg. Om renoveringarna inte kan påbörjas i planlagd takt föreslås att vissa andra projekt, avseende iståndsättning av sjukhus och matinrättning samt anordnande av förrådslokaler, skall få utföras.

Det av fortifikationsförvaltningen föreslagna beloppet för kasernrenoveringar överensstämmer således i huvudsak med den av mig i prop. 1965: 34 framlagda planen. Jag anser mig emellertid böra föreslå att medelsanvisningen för kasernrenoveringar för nästa budgetår höjs i förhållande till ämbetsverkets förslag med ca 1,9 milj. kr. till ca 27,9 milj. kr. Vilka objekt som bör komma till utförande är jag emellertid inte nu beredd att ta ställning till. Kungl. Maj:t bör äga att inom ramen för anvisade medel med

hänsyn till bl. a. arbetsmarknadsförhållandena avgöra vilka kasernrenoveringar som bör utföras.

För andra objekt under delposten Övriga iståndsättningsarbeten än renovering av förläggningskaserner har fortifikationsförvaltningen för nästa budgetår beräknat sammanlagt 38 362 000 kr. Jag har i huvudsak intet att erinra mot ämbetsverkets förslag till medelsberäkning men är inte beredd att nu ta ställning till om alla föreslagna objekt bör komma till utförande. Beträffande åtskilliga objekt har ännu inte byggnadsprogram underställts Kungl. Maj:ts prövning. Kungl. Maj:t bör äga att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka företag som bör utföras.

Vad gäller övriga ej särskilt nämnda delposter under kasernbyggnaders delfond har jag inte funnit anledning till erinran mot fortifikationsförvaltningens medelsberäkning. Anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. under kasernbyggnaders delfond beräknar jag i enlighet med sammanställning i det föregående (s. 6) till sammanlagt 113 111 000 kr.

Vad gäller **b e f ä s t n i n g a r s d e l f o n d** anser jag att delposten Iståndsättningsarbeten m. m. bör räknas upp i förhållande till fortifikationsförvaltningens förslag med ca 1,7 milj. kr. för iståndsättning av vissa smärre objekt. Delposten bör alltså beräknas till 23 849 000 kr. Av detta belopp erfordras ca 16,6 milj. kr. nästa budgetår för objekt, som påbörjats eller avses påbörjas innevarande budgetår. För nya objekt återstår då ca 7 milj. kr. Vilka objekt som bör komma till utförande med anlitan- de av medel under delposten har jag av samma skäl som jag angav under kasernbyggnaders delfond inte tagit slutlig ställning till. Även beträffande dessa arbeten bör det tillkomma Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka objekt som bör utföras.

Under delposten Underhåll av flygfält m. m. har för budgetåret 1965/66 beräknats medel även för underhåll av tekniskt komplicerad flygfältsmateriel. Bakgrunden till detta är såsom framgår av prop. 1965: 34 (s. 24) att underhållsbehovet på grund av tillkomsten av tekniskt komplicerad flygfältsmateriel under de senaste åren ökat, vilket lett till att flygförvaltningen bekostat visst underhåll med anlitan- de av anslaget till drift och underhåll av flygmateriel m. m. I likhet med fortifikationsförvaltningen anser jag att medel bör beräknas även för nästa budgetår för underhåll av denna materiel och har ingenting att erinra mot det av fortifikationsförvaltningen föreslagna beloppet. Eftersom jag inte heller i övrigt har funnit anledning till erinran mot fortifikationsförvaltningens förslag beräknar jag under befästningars delfond sammanlagt 53 099 000 kr. enligt sammanställning i det föregående (s. 15).

Vad angår fortifikationsförvaltningens beräkning av medelsbehovet under försvarets forskningsanstalts delfond har jag ingenting att erinra. Under delfonden bör alltså tas upp sammanlagt 1 255 000 kr., varav 700 000 kr. för iståndsättningsarbeten m. m. Jag har av samma skäl som

jag tidigare redogjort för under kasernbyggnaders och befästningars delfonder inte tagit slutlig ställning till vilka objekt som bör utföras med anlåtande av medel under denna delpost. Det bör även här få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel besluta om vilka objekt som bör komma till utförande.

B. Avsättning till värdeminskningsskonto

I överensstämmelse med fortifikationsförvaltningens av riksrevisionsverket tillstyrkta förslag bör för avsättning till värdeminskningsskonto tas upp sammanlagt 19 379 000 kr., varav för kasernbyggnaders delfond 10 900 000 kr., för befästningars delfond 7 900 000 kr., och för försvarets forskningsanstalts delfond 579 000 kr.

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden

Fortifikationsförvaltningen beräknar utgifterna under denna rubrik för kasernbyggnaders delfond till 17 860 000 kr. eller 2 160 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av beloppet avses 13,5 milj. kr. för hyresutgifter, 860 000 kr. för arrendeutgifter och 3,5 milj. kr. för bestridande av utgifter i samband med förhyrningar och arrenderingar. Ökningen av medelsbehovet för hyresutgifter, som uppgår till 1 750 000 kr., hänför sig till ökad förhyrning av förråd, ökad förhyrning av lokaler för staber, förvaltningar och skolor i stockholmsregionen samt till beräknade generella hyreshöjningar. För arrendeutgifter har medelsbehovet beräknats komma att understiga för innevarande budgetår anvisade medel med 10 000 kr. Minskningen beror på att vissa arrendeutgifter, som tidigare bekostats av medel under denna delfond, numera överförts till försvarets forskningsanstalts delfond. Av medelsbehovet för bestridande av vissa i samband med förhyrningar uppkommande utgifter hänför sig 300 000 kr. till åtgärder för att stärka inbrottsskyddet vid vapenförråd.

Förvaltningen beräknar för befästningars delfond medelsbehovet under denna post för nästa budgetår liksom för innevarande budgetår till 4,8 milj. kr. Av det föreslagna beloppet avses 3,3 milj. kr. för förhyrning av drivmedelsanläggningar, 400 000 kr. för andra hyresavgifter, 900 000 kr. för arrenderingar och 200 000 kr. för bestridande av kostnader i samband med lokalförhyrningar och arrenderingar. I sistnämnda belopp ingår 100 000 kr. för åtgärder för att stärka inbrottsskyddet vid vapenförråd. Utgifterna för arrenderingar beräknas till 450 000 kr. mer än för innevarande budgetår på grund av att arrendekostnader för reservvägbaser och flygfältsbelysning tillkommit. Förvaltningen har emellertid bedömt att medelsbehovet för förhyrningar av drivmedelsanläggningar och för bestridande

av kostnader i samband med lokalförhyrningar och arrenderingar kommer att understiga motsvarande medelsbehov för innevarande budgetår. Det sammanlagda medelsbehovet under delfonden kan härigenom beräknas bli oförändrat i förhållande till innevarande budgetår.

För försvarets forskningsanstalts delfond beräknar förvaltningen medelbehovet under denna post till 90 000 kr. eller 10 000 kr. mer än för innevarande budgetår. Av det föreslagna beloppet avses 80 000 kr. för hyresutgifter och 10 000 kr. för arrendeutgifter, som tidigare har be- kostats av medel under kasernbyggnaders delfond.

Departementschefen

Behovet av förhyrda lokaler för bl. a. staber, förvaltningar och skolor i stockholmsregionen är stort. Sålunda kan jag anmäla att fortifikationsförvaltningen i skrivelse den 29 december 1965 hemställt att få förhyra kontors- och förrådslokaler m. m. i Stockholm för att tillgodose en del av det aktuella lokalbehovet för vissa myndigheter m. m. Av skrivelsen framgår att det sammanlagda lokalbehovet uppgår till 440 rumsenheter jämte ca 5 000 m² förråds- och lagerlokaler m. m. Fortifikationsförvaltningen har erbjudits att på Gärdet i Stockholm förhyra ca 300 kontorsrum och ca 3 000 m² förråds- och lagerlokaler m. m. Arshyran för de erbjudna lokalerna har preliminärt beräknats till ca 1 650 000 kr. jämte bränsletillägg m. m. Genom dessa förhyrningar erhålls ca 300 rumsenheter, som i det närmaste täcker de mest aktuella lokalbehoven.

För kasernbyggnaders delfond uppgick medelsförbrukningen under anslagsposten budgetåret 1964/65 till 14 257 985 kr., varav 11 025 841 kr. för hyresavgifter, 505 256 kr. för arrendeutgifter och 2 726 887 kr. för utgifter i samband med förhyrningar och arrenderingar. Vid beräkningen av medelsbehovet under posten för nästa budgetår har jag tagit hänsyn till de av fortifikationsförvaltningen föreslagna förhyrningarna i Stockholm. Av ökningen under posten hänför sig ca 1 750 000 kr. till ökade hyresutgifter, varav således ca 1 650 000 kr. avser de nya förhyrningarna i Stockholm och resten, ca 100 000 kr., nya förhyrningar för förbanden i landet i övrigt. Med hänsyn till att medlen under anslagsposten skall täcka även kostnaderna för ökade förhyrningar av förråd, beräknade generella hyreshöjningar och eventuella ytterligare förhyrningar föreslår jag att för förhyrningar under kasernbyggnaders delfond beräknas ca 500 000 kr. mer än vad fortifikationsförvaltningen föreslagit. Liksom tidigare förutsätter jag därvid största möjliga restriktivitet vid bedömningen av behovet av nya lokaler. För utgifter i samband med förhyrningar och arrenderingar har fortifikationsförvaltningen föreslagit en i förhållande till innevarande budgetår ökad medelsanvisning av 500 000 kr. Med hänsyn till belastningen under föregående budgetår bör oförändrat belopp beräknas för detta ändamål.

Jag godtar i övrigt fortifikationsförvaltningens medelsberäkningar och föreslår att förevarande post för nästa budgetår förs upp med förslagsvis 22 750 000 kr., varav 17 860 000 kr. på kasernbyggnaders, 4 800 000 kr. på befästningars och 90 000 kr. på försvarets forskningsanstalts delfond.

Inkomster

A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtta lokaler

Under denna titel redovisas de belopp som över budgeten tillförs resp. fonder. Dessa belopp bestäms i princip så att full förräntning erhålls av det vid budgetårets ingång av fonderna disponerade statskapitalet. Ränteavkastningen tillförs i form av överskott riksstatens inkomstsida. Den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, har för innevarande budgetår satts till 5,25 %. Fr. o. m. nästa budgetår avses emellertid tillämpas gällande normalränta för lån från statens utlåningsfonder, som f. n. uppgår till 5,75 %. Med anledning härav har överskottet beräknats efter sistnämnda räntefot.

Kapitalbehållningarna den 1 juli 1966 för de olika delfonderna bör beräknas med utgångspunkt i att vid ingången av budgetåret 1965/66 för investering i ifrågavarande delfonder disponibla medel i sin helhet tagits i anspråk före nämnda budgetårs utgång. Även om de på detta sätt schablonmässigt beräknade överskotten skulle komma att över- eller understiga de faktiska, påverkas likväl inte statsregleringen härav, eftersom ersättningsanslagen tas upp i anslutning till de beräknade överskotten och sedermera belastas i anslutning till de faktiska överskotten. Kapitalbehållningarna för fastighetsfondens delfonder den 1 juli 1966 beräknas sålunda till 591,9 milj. kr. för kasernbyggnaders delfond — därvid byggnader och mark för nya övningsområden för I 1 och Ing 1 t. v. inte har inräknats i kapitalbehållningen — 244,2 milj. kr. för befästningars delfond samt 33,8 milj. kr. för svarets forskningsanstalts delfond.

I följande tabell har för delfonderna sammanförts *dels* de till 5,75 % på förenämnda kapitalbehållningar beräknade överskotten, *dels* de i det föregående tillstyrkta utgifterna, *dels* de i det följande beräknade inkomster-

Delfond	Överskott kr.	Utgifter kr.	Summa kr.	Andra inkomster än ersättnings- anslag kr.	Ersättnings- anslag
Kasernbyggnaders	34 034 000	141 871 000	175 905 000	10 730 000	165 175 000
Befästningars	14 042 000	65 799 000	79 841 000	1 220 000	78 621 000
Försvarets forsk- ningsanstalts	1 944 000	1 924 000	3 868 000	5 000	3 863 000
Summa kr.	50 020 000	209 594 000	259 614 000	11 955 000	247 659 000

na. Ur dessa uppgifter framräknas så de erforderliga ersättningsanslagen.

Av det i sammanställningen upptagna ersättningsanslaget till kasernbyggnaders delfond har — såsom tidigare nämnts — 67 000 kr. redan föreslagits skola anvisas under andra huvudtitelns anslag Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg. Det under fjärde huvudtiteln till kasernbyggnaders delfond beräknade ersättningsanslaget bör således slutligt föras upp med (165 175 000 — 67 000) 165 108 000 kr. De i riksstaten beräknade ersättningsanslagen till befästningars delfond och till försvarets forskningsanstalts delfond bör slutligt föras upp med i sammanställningen upptagna belopp.

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåttna lokaler och markområden

Inkomsterna för nästa budgetår under förevarande post beräknar jag liksom fortifikationsförvaltningen till 6 600 000 kr., vilket innebär en ökning med 180 000 kr. i förhållande till innevarande budgetår. Av de beräknade inkomsterna hänför sig 6 130 000 kr. till kasernbyggnaders och 470 000 kr. till befästningars delfond.

C. Inkomster av övnings- och skjutfält

I likhet med fortifikationsförvaltningen beräknar jag inkomsterna av övnings- och skjutfält till 4 155 000 kr., varav 4 milj. kr. på kasernbyggnaders, 150 000 kr. på befästningars samt 5 000 kr. på försvarets forskningsanstalts delfond.

D. Diverse inkomster

I enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag beräknar jag inkomsterna för nästa budgetår under denna titel för kasernbyggnaders delfond till 600 000 kr. och för befästningars delfond till 600 000 kr.

Hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

dels godkänna det förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1966/67 som jag förordat;

dels för budgetåret 1966/67 under riksstatens fjärde huvudtitel anvisa följande förslagsanslag, nämligen

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Kasernbyggnaders delfond 165 108 000 kr.,

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Befästningars delfond 78 621 000 kr. samt

Ersättning till försvarets fastighetsfond: Försvarets forskningsanstalts delfond 3 863 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Göran Westlund

Försvarets fastighetsfonds inkomster och utgifter enligt staten för budgetåret
1965/66 samt enligt förslaget till stat för budgetåret 1966/67

Inkomster	1965/66 kronor	1966/67 kronor
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	139 343 000	165 175 000
2. Befästningars delfond.....	69 529 000	78 621 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	3 438 000	3 863 000
	212 310 000	247 659 000
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	6 000 000	6 130 000
2. Befästningars delfond.....	420 000	470 000
	6 420 000	6 600 000
<i>C. Inkomster av övnings- och skjutfält</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	3 700 000	4 000 000
2. Befästningars delfond.....	100 000	150 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	5 000	5 000
	3 805 000	4 155 000
<i>D. Diverse inkomster</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	1 200 000	600 000
2. Befästningars delfond.....	100 000	600 000
	1 300 000	1 200 000
Summa	223 835 000	259 614 000

Utgifter

<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond.....	93 445 000	113 111 000
2. Befästningars delfond.....	44 929 000	53 099 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond.....	1 197 000	1 255 000
	139 571 000	167 465 000
<i>B. Avsättning till värdepapperskonto</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis.....	10 520 000	10 900 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis.....	7 600 000	7 900 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis ..	560 000	579 000
	18 680 000	19 379 000

	1965/66 kronor	1966/67 kronor
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden för- hyrda lokaler och arrenderade markområden</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond, förslagsvis	15 700 000	17 860 000
2. Befästningars delfond, förslagsvis	4 800 000	4 800 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond, förslagsvis . .	80 000	90 000
	<hr/>	<hr/>
	20 580 000	22 750 000
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget</i>		
1. Kasernbyggnaders delfond	30 578 000	34 034 000
2. Befästningars delfond	12 820 000	14 042 000
3. Försvarets forskningsanstalts delfond	1 606 000	1 944 000
	<hr/>	<hr/>
	45 004 000	50 020 000
Summa	223 835 000	259 614 000